

Vaše cesarsko in kraljevsko apostolsko Veličanstvo! Slovenski narod si ničesar iskreneje ne želi, ko da bi spomin na petdesetletnico slavnega in modrega vladanja Vašega Veličanstva ohranjen bil poznim rodovom. V ta namen ustanovile so se in se bodo še širom ozemlja, katero je njegova last, razne dobrotvorne naprave in postavili jubilejski spomeniki. Vender pa je poleg tega živa želja v srci vsacega Slovenca, da bi se Vašega Veličanstva vzvišeno ime spojilo z zavodom, ki naj bi — jednako, kakor Vašega Veličanstva slavno vladanje pomenja razdobje v razvoju avstro-ogerske monarhije — pomenil razdobje v kulturnem razvoju slovenskega in ostalih, na jugu države živčih narodov. Samo mogočne besede Vašega Veličanstva je potreba, da se ustanovi v Ljubljani vseučilišče z bogoslovsko, pravoslovsko in modroslovsko fakulteto in še pozni rodovi blagoslovljali bodo trenotek, v katerem bode ta beseda izgovorjena ali zapisana. Vaše Veličanstvo bode zgodovina po vsej pravici imenovala mogočnega pospeševalca znanosti in prosvetitelja narodov, naj tedaj v spomin na redki dokaz milosti božje, ki se je razlila letos nad Vašega Veličanstva maziljeno glavo, po Vašega Veličanstva ukazū nastane na jugu države novo gojilišče znanosti in prosvete.

Pri zborovanju, katero je sledilo slavnostni seji, je shod sprejel več važnih resolucij glede nadsodišča v Ljubljani, glede podpore slovenskih juristov in glede organizacije slov. županov.

Shod se je vršil v najlepši slogi in utegne obroditi mnogo zlatega sadu za slovenski narod.

Politični pregled.

Za narodno ravnopravnost. — V soboto, 13. t. m. je pravosodni minister dr. Ruber sprejel deputacijo kranjske odvetniške zbornice, katera mu je vročila obširno, temeljito sestavljeno spomenico zlasti glede ravnopravnosti slovenskega jezika pri višji sodnji v Gradcu. Pravosodni minister je priznal opravičenost slovenske zahteve in tudi opravičenost pritožbe proti navadi, da morajo sodišča prve instance, na slovenski jezik prevajati razsodbe druge instance ter obljubil, da stori, kar mu bo mogoče glede na sedanji politični položaj. Principijelno smo torej Slovenci zmagali, a zdi se nam, da je pot do materijelne zmage še jako dolga, vsaj ministrova obljuba, da stori samo to, kar je glede na sedanji politični položaj mogoče, opravičenje domnevanje, da noče ničesar storiti, ampak pustiti vse pri starem.

Položaj. — V soboto, v nedeljo in v ponedeljek so se mudili v Ischlu pri cesarju grof Goluchowski, pl. Kallay, grof Thun, baron Banffy, dr. Kaizl in dr. Bärnreither. Cesar se je z njimi opetovano posvetoval glede obnovitve nagodbe. Poročila o cesarjevi odločbi se glase različno. Jedni zatrjujejo, da je zmagal Banffy, ki je odklanjal sploh vsak provizorij in tudi uveljavljenje nagodbe za Cislitvansko o § 14, vsled česar se začne nova pogajanja glede vsebine nagodbe, katera pa se ne obnovi, ampak se nadomesti s trgovinsko in carinsko pogodbo. Drugi pravijo, da se grof Thun ni udal, ampak da je ostal na svojem prejšnjem stališču, naj se nagodba za Cislitvansko obnovi s § 14. za Ogersko pa parlamentarnim putem. Pač pa hoče Thun še enkrat poskusiti, da reši nagodbo s

parlamentom, a če se mu to ne posreči, hoče odstopiti. Čujejo se tudi druge verzije, katere pa ni možno kontrolirati. Povsem pozitivnega o izidu posvetovanj v Ischlu se ne ve še nič, izvzemši to, da se — kakor rečeno — začne še tekoči mesec nova pogajanja glede nagodbe mej Avstrijo in Ogersko.

Državni zbor. — Poroča se, da hoče vlada sklicati državni zbor na dan 5. septembra, da poskusi še jedenkrat, če bi se dalo z njim rešiti nagodbo.

Jezikovne naredbe. — V nemških političnih krogih se razširja govorica, da hoče grof Thun preklicati jezikovne naredbe. Ta govorica je na Češkem obudila silno ogorčenje. Pokazalo se je, da bi prišlo do velikanskih demonstracij in do izgrediv, če bi se to zgodilo. Vlada bi si s preklicem prav nič ne pomagala, kajti o tem pač ni dvoma, da bi v slučaju preklica jezikovnih naredb na mesto nemške obstrukcije takoj stopila slovanska obstrukcija.

Konfiskacije v Dalmaciji. — V poslednjem času se vedno bolj množe konfiskacije dalmatinskih listov in sicer tako, da je v nevarnosti obstanek zadetih listov. Proti postopanju državnega pravdnika so se pritožili vsi dalmatinski listi na pravosodnega ministra. Kako postopa državno pravdnništvo, se vidi iz tega, da je konfiskovalo v „Narodnem Listu“ priobčeni prevod § 13. naših državnih zakonov.

Balkan. — V Macedoniji se gibljejo. Macedonski kongres je minole dni končal svoje zasedanje. Sprejel je spomenico, s katero se zahteva avtonomija Macedonije in katero izroči izvoljeni centralni odbor vsem velesilam. Zvezni pojavi mej Bolgarijo in Črnogoro so čim očitnejši. Čuje se celo, da so Rumunska, Bolgarska in Črnogora sklenile pod pokroviteljstvom Rusije balkansko zvezo, kateri pristopi tudi Grška. Namen te balkanske zveze je baje, da se ne premeni položaj na Balkanu in se prepreči vsaka druga politika kake sosedne sile. Srbija stopa svoja pota, gotovo v svojo škodo. Skupščina se že krha. Opozicija Milanu nastaja čim večja. Politika Srbije nemore več dolgo ostati v tem tiru.

Japonska. — Tudi Japonska se pripravlja na pomnožitev armade in mornarice. Pa zakaj bi zaostala, saj je to moderno. Novo naprednjaško ministerstvo ravno dela na to pri ravno vršečih se volitvah v parlament, da bi spravilo vkup tak parlament, ki bi pritrdil njegovim predlogom. Kakor povsod. Namesto, da bi se vlade ravnale po parlamentih, morajo biti ti pokorni sluge vlad. Seveda, včasih že tudi spodleti vladam in tudi japonsko ministerstvo ni sigurno, če bo prodrl s svojimi obsežnimi in drugimi predlogi.

Špansko-amerikanska vojska. Mirovni zapisnik podpisala sta zastopnika Španije in Amerike dne 12. avgusta. Ta določa: Španska se odpove suvereniteti nad Kubo; Portorico in njej lastne antilske ter ladronske otoke odstopi Združenim državam; Združene države zasedejo Manilo za toliko časa, da se dožene prihodnja državnopravna uredba Filipin; Španska oblastva zapuste takoj z vojaštvom vred Kubo in Portorico; tekom 10 dnij se snideta komisiji, ki se morata tekom 30 dnij dogovoriti radi izročitve Kube in Portorica; vojskovanje se takoj ustavi; Španska in Združene države imenujejo vsaka 5 členov komisije, katera se snide najkasneje 1. oktobra v Parizu, da se dogovori o definitivnem miru. Vojsna uprava Združenih držav je brzojavno odredila, da je takoj ustaviti vse vojskovanje. — Španjci, dasi hrabri vojaki so v tej vojski sramotno podlegli. Temu kriva je sama malomarnost uprave. Namestu, da bi bili svoje naselbine bolj šali, so iste le izsesavali. Brodovje so v vojski do cela izgubili, z vojsko na suhem pa tudi ne bi bili mogli nič upravit, ker ni cest. Zanikrna uprava zlasti na Kubi se maščuje sedaj nad njimi. Kar so sejali, bodo sedaj želi.